

PROGRAMES D'ASSIGNATURES

PRIMER CICLE

CURS 2009-2010

**DEPARTAMENT D'HISTÒRIA MODERNA I
CONTEMPORÀNIA**

ÍNDEX

28825	HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA. S.XIX (grup 1)	2
28825	HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA. S.XIX (grup 2)	5
28826	HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DEL SEGLE XX-I (grup 1).....	7
28826	HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DEL SEGLE XX-I (grups 2 i 3).....	9
28837	HISTÒRIA DE L'ALTA EDAT MODERNA S.XVI-XVII (grup 1)	12
28837	HISTÒRIA DE L'ALTA EDAT MODERNA S.XVI-XVII (grup 70)	14
28860	L'ÈPOCA DE LA IL.LUSTRACIÓ (grups 1 i 2).....	16
28878	RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA I (grup 3).....	18
28879	RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA II. Moderna. (grup 4)...	20
28879	RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LS RECERCA HISTÒRICA II. Contemp. (grup 5) 22	
29228	CONQUESTA I COLONITZACIÓ D'AMÈRICA (grups 1 i 2)	24
29229	HISTÒRIA DE L'ESPANYA MODERNA	26
29230	CATALUNYA MODERNA (grup 1 i 2).....	28
29231	SEGLE XX-II (grup 1)	29
29231	SEGLE XX-II (grup 2)	31
29232	HISTÒRIA D'ESPANYA SEGLES XIX-XX	33
29233	CATALUNYA CONTEMPORÀNIA	35

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA S.XIX

Codi: **28825 (Grup 1)**

Professors: **Ramón del Río i David Ballester**

Curs: **2009-2010 (anual)**

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Nombre de crèdits: **12**

OBJETIUS

L'assignatura té dues parts molt diferenciades. En la primera s'estudien els processos revolucionaris que, des de la revolució francesa de 1789, es donaren en gran part d'Europa al llarg de la 1ª meitat del XIX, que portaren com a conseqüència l'abolició de l'absolutisme i del feudalisme en l'Europa occidental a l'alçada de 1850. El període es completa amb l'anàlisi de la revolució industrial, dels primers pensadors socialistes i de les primeres organitzacions de treballadors industrials en el món urbà. En la segona part els objectius són els següents: Interpretar l'abast de les transformacions econòmiques que comportaran l'extensió del capitalisme i la paulatina mundialització de l'economia; reconèixer les transformacions socials de la segona meitat del segle XIX i el paper de cada classe social en la dinàmica històrica del període; analitzar el paper del liberalisme i del nacionalisme com a coixí de bona part dels moviments polítics i en la formació i consolidació de les diferents nacions-estats: descriure les causes i les conseqüències de l'imperialisme i del colonialisme i veure el repartiment mundial per part de les diferents metròpolis; deduir el joc de causalitats que van portar a la Primera Guerra Mundial.

TEMARI

La revolució francesa i l'època napoleònica

1. Factors que expliquen la revolució.
2. La presa de la Bastilla i la Gran Por.
3. Les tres grans opcions revolucionàries: moderats, sans-culottes i jacobins.
4. El període moderat i la caiguda de la monarquia. El període girondí.
5. El període jacobí: Terror i economia de guerra. El cop de Termidor i els directoris.
6. L'Europa napoleònica.

La Restauració i les revolucions de 1820 i 1830

1. El congrés de Viena i la Restauració. La Santa Aliança y la Quàdruple Aliança.
2. Les revolucions de 1820: Espanya. Congressos de Troppau i Laybach i fi de les revolucions a Nàpols i Piemont.
3. El Trienni liberal portugués (1820-1823). Congrés de Verona i fi de la revolució espanyola. Contrarrevolució a Portugal, Carta atorgada de 1826 i nova contrarrevolució el 1828. La independència de Grècia.
4. Les revolucions de 1830 i les noves aliances internacionals: caiguda dels borbons a França i triomf electoral whig a Gran Bretanya.
5. Les conseqüències del nou marc internacional: la nova Quàdruple Aliança, independència de Bèlgica i guerres civils i triomf de la revolució a Portugal i Espanya.
6. El fracàs de les revolucions de 1830 en els estats italians i confederació germànica.

La revolució industrial i els primers socialistes

1. Velles i noves visions de la revolució industrial. Els moviments socials industrials a Gran Bretanya en la primera meitat del XIX.
2. Els socialistes utòpics: Owen, Saint Simon i Fourier. Els socialismes francès i alemany. El Manifest Comunista.

Europa a mitjans del XIX: les revolucions de 1848 i el nacionalisme

1. El nacionalisme liberal (França, Espanya i Italia) i el nacionalisme cultural-racial.
2. Els règims liberals de la Gran Bretanya, Espanya i Portugal.
3. El règim liberal francès: la revolució de 1848 i l'imperi de Napoleó III.
4. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en els estats italians i la unificació d'Italia.
5. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en l'imperi austríac.
6. El fracàs de la revolució liberal de 1848 en la confederació germànica i la unificació d'Alemanya.

Expansió del capitalisme: transformacions econòmiques i socials

1. Trets principals de les transformacions econòmiques i etapes
2. Els canvis demogràfics i les grans migracions
3. La ciutat, protagonista d'un món nou
4. Societat, canvis socials i moviment obrer

Nacionalisme i consolidació dels Estats burgesos

1. Formació i consolidació dels estats burgesos
2. Gran Bretanya: auge i decadència de l'època victoriana
3. La França del II Imperi i la Tercera República francesa (fins 1914)
4. La unificació italiana i la formació del nou estat
5. La unificació alemanya i l'Imperi
6. Els Estats Units d'Amèrica: la consolidació d'una gran potència
7. L'Espanya de la Restauració (1874-1902)

L'imperialisme

1. L'imperialisme i el colonialisme
2. L'expansió imperial a l'Àfrica
3. Àsia entre l'imperialisme i la modernització

Els orígens de La Gran Guerra

1. Les causes de la Primera Guerra Mundial

BIBLIOGRAFIA

1ª Part

Manuels de consulta: G. RUDÉ., *La Revolución Francesa*, Vergara, Buenos Aires, 1989. J. DROZ, *Europa: Restauración y Revolución, 1815-1848*, Siglo XXI, Madrid, 1978. I J.A.S. GRENVILLE, *La Europa remodelada, 1848-1878*, Siglo XXI, Madrid, 1979, Primera part.

GUERRERO LATORRE, A. y otros, *Historia política, 1808-1874*, Istmo, Madrid, 2004.

Lectures recomenades: E. TELLO, «¿Trabajar más y producir más para vivir mejor?: un replanteamiento de la experiencia histórica de la industrialización», *Mientras Tanto*, nº 14, Barcelona, febrero 1983, pp. 15-34. C. MARX i F. ENGELS, *El Manifiesto Comunista*, diverses edicions, Caps. 1 («Burgueses y proletarios») y 2 («Proletarios y comunistas»). R. del RÍO, «La primera guerra carlista: viejas y nuevas visiones», *Trienio. Ilustración y Liberalismo*, nº 37, mayo 2001, pp. 87-104. R. del RÍO, «La revolución burguesa en España, un largo debate historiográfico», en A. Gil Novales (ed.), *La Revolución Liberal*, Ediciones del Orto, Madrid, 2001, pp. 47-65.

2ª Part

BRIGGS A. y CLAVIN P., *Historia contemporánea de Europa, 1789- 1989*, Crítica, Barcelona, 2000, pàgs. 112 a 136 (del cap. 3) i cap. 4

ZAMAGNI, V., *Historia económica de la Europa contemporánea*, Crítica, Barcelona, 2001, cap. 5 i 6.

HOBSBAWM, E.J., *La era del imperio (1875-1914)*, Crítica, Barcelona, 1998, cap. 3 al 6

NERÉ, J., *Historia contemporánea*, Barcelona: Labor, 1979, cap 12, 13, 14 i 17.

La bibliografia específica per a cada un dels temes d'aquesta segona part se senyalarà a l'inici del segon quadrimestre.

AVALUACIÓ

S'avaluarà tota la matèria del curs continguda a les explicacions de classe, lectures del programa i d'altres possibles lectures obligatòries que s'indicaran durant el curs. L'avaluació es farà a través d'un examen a final de curs, que, d'acord amb l'estructura de l'assignatura, tindrà dues parts diferenciades: la 1ª consistirà en un comentari de text i unes breus preguntes, i la 2^a en un examen (que consistirà amb el desenvolupament d'un tema i la definició/contextualització de sis conceptes bàsics del temari), tal i com s'explicarà amb detall el primer dia de classe. Per superar satisfactòriament l'examen caldrà respondre *de forma suficient* cada una de les dues parts.

TUTORIES INTEGRADES

Els/les alumnes podran consultar els dubtes que tinguin sobre l'assignatura en les hores de despatx d'atenció general dels professors, que se senyalaran el primer dia de classe i estan exposades a la vitrina del Departament. Però, a més, l'assignatura té una hora setmanal de *tutories integrades*. Les tutories integrades complementen la docència donada en les aules de forma general amb una atenció més personalitzada a l'alumne/a.

ADVERTIMENTS

Els professors només avaluaran als/a les alumnes *del seu grup* i sempre que *s'examinin amb ells*.

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA XIX

Codi: **28825 (grup 2)**

Professors: **Arantxa Otaegui i Jordi Figuerola**

Curs: **2009-2010 (anual)**

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Nombre de crèdits: **12**

CONTINGUT: Interpretar l'abast de les transformacions econòmiques que comportaran la Revolució Industrial, l'extensió del capitalisme i la paulatina mundialització de l'economia. Reconèixer les transformacions socials al llarg del segle XIX i el paper de cada classe social en la dinàmica històrica del període. Analitzar successives etapes des de la Restauració fins a les revolucions com a coixí de bona part dels moviments polítics i en la formació i consolidació de les diferents nacions-estats, així com del naixement dels primers moviments socialistes. Descriure les causes i les conseqüències de l'imperialisme i del colonialisme i veure el repartiment mundial per part de les diferents metròpolis. Deducir el joc de causalitats que van portar a la Primera Guerra Mundial.

OBJECTIUS: El curs està dividit en dues parts, corresponents als períodes 1789 a 1848/50 i 1848/50 a 1913.

L'estudi del primer període (que s'estén des de la revolució francesa de 1789 a les revolucions de 1848) té com a objectiu l'adquisició d'uns coneixements bàsics sobre les transformacions que feren possible la crisi de l'Antic Règim i la formació del liberalisme.

Els objectius a aconseguir amb l'estudi del segon període (que abraça des de les darreres fases de les revolucions de 1848 als prolegòmens de la Primera Guerra Mundial) té per objectiu reconèixer les transformacions polítiques, socials i econòmiques que comportaren la progressiva extensió del capitalisme així com la consolidació de les diferents nacions-estats al llarg de la segona meitat del segle XIX.

TEMARI:

1. Europa i el món a finals del segle XVIII

1. Introducció: estructures econòmiques, socials i polítiques europees; la nova nació nordamericana; l'àmbit extraeuropeu.- 2. La Revolució Francesa: orígens i etapes del procés revolucionari. L'impacte de la Revolució Francesa.

2. L'era napoleònica

1. L'expansió de la França revolucionària i napoleònica.- 2. L'ascens de Napoleó Bonaparte i la configuració del règim napoleònic.- 3. L'Europa napoleònica.

3. Transformacions econòmiques i canvis socials

1. La Revolució Industrial: significat i vigència del concepte.- 2. Mutacions i permanències en l'Europa continental.- 3. Nivell de vida i condicions de vida.- 4. L'aparició d'una nova societat de classes.- 5. Els orígens del moviment obrer i del socialisme.

4. Idees i pràctiques polítiques

1. El Congrés de Viena i la Santa Aliança: el nou mapa geopolític d'Europa i la restauració absolutista.- 2. Els nous desafiaments: liberalisme, nacionalisme i democràcia.- 3. Les revolucions de 1820 i 1830.- 4. Estats Units, una democràcia imperfecta.

5. Les revolucions de 1848

1. Causes i característiques generals de les revolucions de 1848.- 2.- L'expansió del moviment revolucionari a França, l'Imperi Austríac, Alemanya i Itàlia.

6. Expansió del capitalisme: transformacions econòmiques i socials

1. Trets principals de les transformacions econòmiques i etapes. - 2. Els canvis demogràfics i les grans migracions. - 3. La ciutat, protagonista d'un món nou. - 4. Societat, canvis socials i moviment obrer.

7. Nacionalisme i consolidació dels Estats burgesos

1. Formació i consolidació dels estats burgesos. - 2. Gran Bretanya: auge i decadència de l'època victoriana. - 3. La França del II Imperi i la Tercera República francesa (fins a 1914). - 4. La unificació italiana i la formació del nou estat.- 5. La unificació alemanya i l'Imperi. - 6. Els Estats Units d'Amèrica: la consolidació d'una gran potència. – L'Espanya de la Restauració (1874-1902)

8. L'imperialisme

1. L'imperialisme i el colonialisme. - 2. L'expansió imperial a l'Àfrica. - 3. Àsia: entre l'imperialisme i la modernització

9. Els orígens de La Gran Guerra

1. Les causes de la Primera Guerra Mundial

BIBLIOGRAFIA (1ª part de l'assignatura):

*BRIGGS, A. y CLAVIN, P., **Historia contemporánea de Europa, 1789- 1989**, Crítica, Barcelona, 2000, caps. 1 i 2 i pàgs. 93 a 108 cap. 3

*CANALES, E., **Guerra y Paz en Europa 1799-1815: La Era Napoleónica**, Eudema, Madrid, 1993, cap. 5

* de la GUARDIA, C., **Proceso político y elecciones en Estados Unidos**, Eudema, Madrid, 1992, caps. 1 i 2

* VILLARES, R. y BAHAMONDE, A., **El mundo contemporáneo. Siglos XIX y XX**, Taurus, Madrid, 2001, caps. 1 i 3

BIBLIOGRAFIA (2ª part de l'assignatura):

*BRIGGS A. y CLAVIN P., **Historia contemporánea de Europa, 1789- 1989**, Crítica, Barcelona, 2000, pàgs. 112 a 136 (del cap. 3) i cap. 4

*ZAMAGNI, V., **Historia económica de la Europa contemporánea**, Crítica, Barcelona, 2001, cap. 5 i 6.

*HOBSBAWM, E.J., **La era del imperio (1875-1914)**, Crítica, Barcelona, 1998, cap. 3 al 6

*NERÉ, J., **Historia contemporánea**. Barcelona: Labor, 1979, cap 12, 13, 14 i 17.

La bibliografia específica per a cada un dels temes de les dues parts se senyalarà a l'inici de cada quadrimestre.

AVALUACIÓ: En acabar el primer quadrimestre s'efectuarà una prova corresponent a la primera part de l'assignatura. La nota obtinguda en aquesta avaluació farà mitjana amb la nota de la segona part, l'examen de la qual tindrà lloc en finalitzar el segon quadrimestre.

Per la segona part de l'assignatura es farà un examen de tipus objectiu.

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DEL SEGLE XX-I

Codi: **28826 (grup 1)**

Professora: **Anna Sallés**

Curs: **2009-2010 (1r quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Número de crèdits: **6**

REQUISITS O RECOMANACIONS

Es recomana al estudiants que tinguin a mà eines complementàries per a estudiar l'assignatura: manuals, atles i diccionaris històrics, etc.

OBJECTIUS

L'assignatura té com a propòsit principal analitzar els desequilibris socials, econòmics i ètnico-territorials persistents al llarg del període d'entreguerres, les dificultats de les democràcies liberals, les dues alternatives que les van desafiar (els feixismes i el sistema soviètic) i, per últim, les contradiccions que van conduir a la IIGM. Posarem especial èmfasi en la dècada dels trenta.

TEMARI

Introducció.: algunes consideracions sobre la IGM i sobre el segle que amb ella s'inicia

I.- La revolució russa i el naixement de la Unió Soviètica

- 1.- La IGM i la crisi final del tsarisme.
- 2.- 1917: de la revolució de Febrer a la revolució d'Octubre.
- 3.- La guerra civil. Del comunisme de guerra a la NEP
- 4.- La mort de Lenin i la crisi successòria. El Gran Debat. L'accés de Stalin al poder.

II.- Les conseqüències de la IGM

- 1.- Balanç polític, econòmic i demogràfic.
- 2.- El conjunt de tractats postbèl·lics. La fragilitat del nou ordre mundial. Un exemple: el Pròxim Orient i la qüestió palestina
- 3.- Revolució i contrarevolució a Europa (1919-1922). L'impacte mundial de la revolució russa.

III.- La dècada dels vint

- 1.- Les tres grans democràcies parlamentàries europees: Gran Bretanya, França i Alemanya de Weimar.
- 2.- Itàlia: de la democràcia liberal a la dictadura feixista.
- 3.- Pseudoparlamentarisme i sistemes autoritaris. "El polvorí dels Balcans".
- 4.- El Lluanyà Orient. L'emergència d'un nou imperialisme: el Japó.

IV.- Una nova potència hegemònica: els Estats Units del 1919 al 1941

- 1.- Del 1919 al final de la "Prosperity".
- 2.- La Gran Depressió i les seves conseqüències socials, polítiques i econòmiques.
- 3.- F.D. Roosevelt i el New Deal.
- 4.- Els Estats Units avançada de la societat capitalista (societat de masses, consumisme, estat del benestar, condició de la dona, etc.).
- 5.- Els Estats Units i Amèrica Llatina.

V.- De la dècada dels trenta a la IIGM

- 1.- Les conseqüències de la Gran Depressió.
- 2.- El final de la república de Weimar. L'Alemanya nazi.
- 3.- Consideracions generals sobre els feixismes.
- 4.- Característiques general de la URSS de Stalin.
- 5.- Fronts Populars, aliança antifeixista i guerra civil espanyola.
- 6.- L'agressió japonesa a la Xina

VI.- La II Guerra Mundial

- 1.- Els orígens immediats de la guerra: Anschluss, pacte de Munich i tractat germanosoviètic. La invasió de Polònia i l'inici de la IIGM.
- 2.- La guerra xino-japonesa

- 3.- La “drôle de guerre” i la caiguda de la III^a república francesa.
- 4.- La invasió de la URSS per les tropes alemanyes.
- 5.- Pearl Harbour i l’entrada dels Estats Units en la guerra.
- 6.- Les conferències de Teheran, Yalta i Postdam. Balanç de la guerra.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

- BERSTEIN, S., *Los regímenes políticos del siglo XX*. Segona part, *La crisis de la democracia liberal y el ascenso del fascismo*. Ariel.
- BRIGGS, A., CLAVIN, P., *Historia contemporànea de Europa 1789-1989*. Crítica. Caps., 6-9.
- FONTANA, J., *La construcció de la identitat. Reflexions sobre el passat i sobre el present*. Editorial Base.CAP. IV. *Les víctimes de la globalització*.
- HILLGRUBER, A., *La Segunda Guerra Mundial*. Alianza.
- JONES, M. A., *Historia de Estados Unidos 1607-1992*. Cátedra. Caps. XXI-XXIV.
- PROCACCI, *Historia general del siglo XX*. Crítica.
- TAIBO, C., *La Unión Soviética (1917-1991)*. Síntesis. Caps. 1-4.
- ZAMAGNI, V., *Historia económica de Europa*. Crítica. Caps. 8-12.

*A més, és obligatòria la lectura del llibre de Primo Levi **Si això és un home** (Edicions 62). Hi ha edició castellana.*

AVALUACIÓ

Hi haurà un examen final de la globalitat de l’assignatura. Al llarg del curs hi haurà diversos treballs obligatoris, a lliurar en una data fixa, que serviran per complementar l’avaluació (comentari d’un text, d’un mapa, etc.) i de tema de debat a classe.

HISTÒRIA CONTEMPORÀNIA DEL SEGLE XX-I

Codi: **28826 (grups 2 i 3)**

Professor: **José Luis Martín**

Curs 2009-2010 (primer quadrimestre)

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Número de crèdits: **6**

TEMARI

1. Les conseqüències de la I Guerra Mundial.
2. La revolució russa i la seva projecció internacional
3. Les democràcies parlamentàries
4. Amèrica Llatina entre les dues guerres mundials.
5. Xina i el Japó, entre la revolució i l'imperialisme
6. Els Estats Units del 1919 al 1941
7. Feixismes, autoritarisme i totalitarisme
8. La II Guerra Mundial

Com a lectura obligatòria per a tota l'assignatura pel que fa referència a Europa, cal llegir: Martin KITCHEN, *El periodo de entreguerras en Europa* (Alianza Editorial). Pel món no europeu, Pasquale VILLANI, *La edad contemporánea, 1914-1915* (Ariel Historia)

1.- Les conseqüències de la I Guerra Mundial.

- a) Balanç polític, econòmic i demogràfic.
- b) Els tractats i el nou ordre internacional

Lectures :

ALDCROFT, D.H.: *Historia de la economía europea, 1914-1980*. Crítica. Capítol 2 (“Recuperación y problemas de inestabilidad de los años veinte”) pàgs. 53-97.

2.- La Revolució Russa i el sorgiment de la Unió Soviètica.

- a) 1917: de la revolució de febrer a la revolució d'octubre
- b) L'onada revolucionària a Europa i la III^a Internacional
- c) La guerra civil a Rússia i la fi de la coïuntura revolucionària

Lectures:

HILL, Ch.: *La Revolución Rusa*. Ariel.

FIGES, O., *La revolución rusa (1891-1924)*, EDHASA

CARR, E.H.: *La Revolución Rusa. De Lenin a Stalin*. Alianza Editorial.

3.- Les democràcies parlamentàries.

- a) Gran Bretanya, l'ascens del laborisme i la rectificació del bipartidisme
- b) França, les contradiccions del radicalisme
- c) La República de Weimar, la democràcia assetjada

Lectures:

TAYLOR, A.J.P. *Historia de Inglaterra, 1914-1945*, Fondo de Cultura Económica, caps. 4 a 8

BERSTEIN, S. , MILZA, P. *Histoire de la France au XX siècle*. Editions Complexe

GALLEGO, F. *De Múnich a Auschwitz. Una historia del nazismo, 1919-1945*, Plaza Janés, caps, 1 a 5

4.- Amèrica Llatina entre les dues guerres mundials

- a) La crisi de les economies exportadores i de l'estat oligàrquic. Visió general.
- b) La via revolucionària. El cas mexicà.
- d) La via electoral. El cas argentí.

Lectures:

BETHELL, L.: *Historia de América Latina*. Vols. IX i X. Crítica.

5. Xina i el Japó, entre la revolució i l'imperialisme

- a) Xina, entre el Kuomintang i el comunisme
- b) El Japó, imperialisme i militarisme

Lectures

GENET, J. *El mundo chino*, Crítica, caps 29 i 30

HALL, J. W. *El imperio japonés*, Siglo XXI, caps 17 a 19

6. Els Estats Units del 1919 al 1941

- a) Del 1919 al final de la "Prosperity".
- b) La Gran Depressió (1929-1933).
- c) F.D. Roosevelt i el New Deal.

Lectures:

ADAMS, W.P.: *Los Estados Unidos de América*. Siglo XXI. Capítol 6 ("Los EEUU entre las dos guerras, 1919-1941"), pàgs 257-323.

ALDCROFT, D.H.: *De Versalles a Wall Street, 1919-1929*. Crítica. Capítol 11 ("Hacia la depresión. Explicaciones del punto de inflexión de 1929"), pàgs 316-334.

LEÓN, P.: *Historia económica y social del mundo*. Ed. Encuentro Vol. 5. ("Guerra y crisis, 1914-1947. El modelo americano"), pàgs. 197-216.

7. Feixisme, autoritarisme i totalitarisme

- a) Els feixismes: Italia i Alemanya
- b) Règims autoritaris: Primo de Rivera i Dollfuss
- c) L'evolució de l'URSS, del partit únic a l'estalinisme

Lectures:

GALLEGO, F. op. cit. Caps 6 a 9

TASCA, A., *El nacimiento del fascismo*, Ariel

CARR, E.H., *La revolución rusa. De Lenin a Stalin*

8. La II Guerra Mundial

- a) Las causas de la II Guerra Mundial
- b) Evolución general del conflicto
- c) Resistencias y pacto del orden postbélico.

Lectures

HILLGRUBER, A., *La Segunda Guerra Mundial. Objetivos de guerra y estrategia de las grandes potencias*, Alianza Universidad.

AVALUACIÓ

Hi haurà una prova intermèdia obligatòria i no eliminatòria i una prova final, definitiva. Les proves consistiran en : un qüestionari de preguntes breus, l'interpretació d'un mapa o un quadre, el desenvolupament d'un tema. Al llarg del curs es marcaran les lectures obligatòries.

HISTÒRIA DE L'ALTA EDAT MODERNA (S. XVI-XVII)

Codi: **28837 (grup 1)**

Professor: **Bernat Hernández (1r quadrimestre) i José Luis Betrán (2n quadrimestre)**

Curs: **2009-2010**

Tipus d'assignatura: **Anual – Troncal**

Número de crèdits: **12**

Despatx: B7-1074 Tel. 93 586 81 65

Espai virtual: <https://cv2008.uab.cat/>

OBJECTIUS

Aquesta assignatura té com a finalitat l'explicació de les estructures economicosocials, polítiques, religioses i culturals d'Europa i el món, així com dels principals esdeveniments que van condicionar la història dels segles XVI i XVII. Es planteja un coneixement integral d'un període marcat pel sorgiment de les estructures centralitzades dels estats moderns, els continus conflictes armats, les relacions de dependència econòmica a escala planetària, la reestructuració social consegüent, la fragmentació religiosa i la projecció d'una cultura adaptada a aquestes transformacions.

TEMARI

PRIMERA PART

1. La crisi baixmedieval i el naixement del món modern
2. Pagesos, burgesos i senyors: camp i ciutat a l'Europa del segle XVI
3. Els fonaments moderns de la cultura occidental: humanisme i revolució científica
4. Els inicis de l'Europa confessional
5. Aliances, oposicions i conflictes: Europa i el Món, 1494-1609

SEGONA PART

6. El segle de ferro: economia i societat del Barroc
7. Europa i les noves fronteres planetàries
8. L'ascens de l'absolutisme
9. Conflictes, crisis i revolucions
10. La guerra dels Trenta Anys i el nou ordre europeu
11. La crisi de la consciència europea

BIBLIOGRAFIA

- AYMARD, M., ed.: *Storia d'Europa. L'età moderna. Secoli XVI-XVIII*, Einaudi, Torí, 1995.
- BENNASSAR, B. et alii: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 1998.
- BERCÉ, Y.M.: *El siglo XVII. De la Contrarreforma a las Luces*, Akal, Madrid, 1991.
- BERGIN, J., ed.: *El siglo XVII. Europa, 1598-1715*, Crítica, Barcelona, 2001.
- BETRÁN MOYA, J. L. & MORENO MARTÍNEZ, D.: *Historia de la Humanidad*, (vols. 22: Renacimiento i 23: Barroco), Arlanza, Madrid, 2001
- BOIS, J. P.: *Les guerres en Europe, 1494-1792*, Belin, París, 1993.
- BONNEY, R.: *The European Dynastic States, 1494-1660*, Oxford U.P., 1991.
- BRADY, T.A., OBERMAN, H.A. & TRACY, J.D., eds.: *Handbook of European History, 1400-1600. Late Middle Ages, Renaissance and Reformation*, E.J. Brill, Leiden-Nova York-Colònia, 1994, 2 volums.
- BURKE, P.: *El Renacimiento*, Crítica, Barcelona, 1993.
- CAMERON, E., ed.: *Early Modern Europe*, Oxford U.P., 1999.
- DUCHARDT, H.: *La época del absolutismo*, Alianza editorial, Madrid, 1992.
- HALE, J.: *La civilización del Renacimiento en Europa, 1450-1620*, Crítica, Barcelona, 1996.
- HAYWOOD, J.: *Atlas histórico universal*, Barcelona, Plaza & Janés, 1999.
- HINRICHS, E.: *Introducción a la historia de la edad moderna*, Akal, Madrid, 2001.
- HSIA, R. P. Ch.: *The World of Catholic Renewal, 1540-1770*, Cambridge U.P., 1998.
- KAMEN, H.: *La sociedad europea, 1500-1700*, Madrid, Alianza, 1986.
- KINDER, H. i HILGEMANN, W.: *Atlas histórico mundial. I. De los orígenes a la Revolución Francesa*, Madrid, Istmo, 1996.
- LUTZ, H.: *Reforma y contrarreforma. Europa entre 1520 y 1648*, Alianza editorial, Madrid, 2009.
- MACKENNEY, R.: *La Europa del siglo XVI: expansión y conflicto*, Akal, Madrid, 1996.
- MUNCK, T.: *La Europa del Siglo XVII, 1598-1700*, Akal, Madrid, 1994.
- PARKER, G.: *Europa en crisis, 1598-1648*, Siglo Veintiuno, Madrid, 1986.
- PÉREZ HERRERO, P.: *América Latina y el colonialismo europeo (siglos XVI-XVIII)*, Síntesis, Madrid, 1992.
- PROSPERI, A.: *Storia moderna e contemporanea*, vols. I-II, Einaudi, Torí, 2001.
- SCHULTZ, H.: *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercaderes y banqueros*, Siglo Veintiuno, Madrid, 2001.
- TENENTI, A.: *La edad moderna. Siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 2003.

AVALUACIÓ

L'assignatura està integrada al Campus Virtual de l'Autònoma Interactiva. En començar el curs s'assenyalaran els materials (monografies, articles, gràfiques) que, conjuntament amb les explicacions de classe i la bibliografia de base, constituïran la matèria d'avaluació. Es realitzaran dos exàmens al llarg del curs, cadascun dels quals haurà de ser superat per tal d'aprovar l'assignatura.

HISTÒRIA DE L'ALTA EDAT MODERNA (S. XVI-XVII)

Codi: **28837 (grup 70)**

Professor: **Bernat Hernández (1r quadrimestre) i José Luis Betrán (2n quadrimestre)**

Curs: **2009-2010**

Tipus d'assignatura: **Anual – Troncal**

Número de crèdits: **12**

Despatx: B7-1074 Tel. 93 586 81 65

Espai virtual: <https://cv2008.uab.cat/>

OBJECTIUS

El grup 70 de l'assignatura "Història d'Amèrica I" segueix un sistema de docència no presencial mitjançant el camp virtual de la Universitat Autònoma de Barcelona.

L'assignatura és una introducció a la història general d'Europa i del món dels segles XVI i XVII. Es planteja un coneixement integral d'un període marcat pel sorgiment de les estructures centralitzades dels estats moderns, els continus conflictes armats, les relacions de dependència econòmica a escala planetària, la reestructuració social consegüent, la fragmentació religiosa i la projecció d'una cultura adaptada a aquestes transformacions.

TEMARI

PRIMERA PART

12. Canvi econòmic i transformacions socials a l'Europa del segle XVI
13. La dimensió religiosa del segle XVI.
14. Panorama cultural de l'Europa del Renaixement.
15. Diplomàcia i Imperis, 1494-1609

SEGONA PART

16. Economia i societat: Europa i el Món al segle XVII
17. L'estat absolut: conflictes, crisis i revolucions
18. La guerra dels Trenta Anys i el nou ordre europeu
19. La cultura del Barroc i la crisi de la consciència europea

BIBLIOGRAFIA

- AYMARD, M., ed.: *Storia d'Europa. L'età moderna. Secoli XVI-XVIII*, Einaudi, Torí, 1995.
- BENNASSAR, B. et alii: *Historia Moderna*, Akal, Madrid, 1998.
- BERCÉ, Y.M.: *El siglo XVII. De la Contrarreforma a las Luces*, Akal, Madrid, 1991.
- BERGIN, J., ed.: *El siglo XVII. Europa, 1598-1715*, Crítica, Barcelona, 2001.
- BETRÁN MOYA, J. L. & MORENO MARTÍNEZ, D.: *Historia de la Humanidad*, (vols. 22: Renacimiento i 23: Barroco), Arlanza, Madrid, 2001
- BOIS, J. P.: *Les guerres en Europe, 1494-1792*, Belin, París, 1993.
- BONNEY, R.: *The European Dynastic States, 1494-1660*, Oxford U.P., 1991.
- BRADY, T.A., OBERMAN, H.A. & TRACY, J.D., eds.: *Handbook of European History, 1400-1600. Late Middle Ages, Renaissance and Reformation*, E.J. Brill, Leiden-Nova York-Colònia, 1994, 2 volums.
- BURKE, P.: *El Renacimiento*, Crítica, Barcelona, 1993.
- CAMERON, E., ed.: *Early Modern Europe*, Oxford U.P., 1999.
- DUCHARDT, H.: *La época del absolutismo*, Alianza editorial, Madrid, 1992.
- HALE, J.: *La civilización del Renacimiento en Europa, 1450-1620*, Crítica, Barcelona, 1996.
- HAYWOOD, J.: *Atlas histórico universal*, Barcelona, Plaza & Janés, 1999.
- HINRICHS, E.: *Introducción a la historia de la edad moderna*, Akal, Madrid, 2001.
- HSIA, R. P. Ch.: *The World of Catholic Renewal, 1540-1770*, Cambridge U.P., 1998.
- KAMEN, H.: *La sociedad europea, 1500-1700*, Madrid, Alianza, 1986.
- KINDER, H. i HILGEMANN, W.: *Atlas histórico mundial. I. De los orígenes a la Revolución Francesa*, Madrid, Istmo, 1996.
- LUTZ, H.: *Reforma y contrarreforma. Europa entre 1520 y 1648*, Alianza editorial, Madrid, 2009.
- MACKENNEY, R.: *La Europa del siglo XVI: expansión y conflicto*, Akal, Madrid, 1996.
- MUNCK, T.: *La Europa del Siglo XVII, 1598-1700*, Akal, Madrid, 1994.
- PARKER, G.: *Europa en crisis, 1598-1648*, Siglo Veintiuno, Madrid, 1986.
- PÉREZ HERRERO, P.: *América Latina y el colonialismo europeo (siglos XVI-XVIII)*, Síntesis, Madrid, 1992.
- PROSPERI, A.: *Storia moderna e contemporanea*, vols. I-II, Einaudi, Torí, 2001.
- SCHULTZ, H.: *Historia económica de Europa, 1500-1800. Artesanos, mercaderes y banqueros*, Siglo Veintiuno, Madrid, 2001.
- TENENTI, A.: *La edad moderna. Siglos XVI-XVIII*, Crítica, Barcelona, 2003.

AVALUACIÓ

L'alumnat disposarà d'una guia de l'assignatura i dels textos de treball de curs al campus virtual de l'Autònoma interactiva.

La nota final d'avaluació de cada quadrimestre constarà de la participació a les activitats endegades al campus virtual (20%), el lliurament d'un treball sobre materials de lectura (30%) i la superació d'un examen sobre el conjunt de la matèria (50%). Per tal d'aprovar l'assignatura, s'han de superar tots dos quadrimestres.

L'ÈPOCA DE LA IL·LUSTRACIÓ

Codi: **28860 (grups 1 i 2)**

Professor: **Lluís Roura**

Curs: **2009-2010 (segon quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Troncal**

Número de crèdits: **6**

PROGRAMA

EUROPA I EL MÓN AL SEGLE XVIII

1. Cap a una nova concepció de les relacions Europa-Món
2. El mapa d'Europa: nacions i estats a inicis del segle XVIII
3. Velles i noves potències en lluita per l'hegemonia

ABSOLUTISME I IL·LUSTRACIÓ

4. Enciclopedisme i Il·lustració
5. Reformisme i Absolutisme Il·lustrat

EXPANSIÓ ECONÒMICA, CRISI D'ANTIC RÈGIM I REVOLUCIÓ

6. Expansió demogràfica i expansió econòmica. Foment i transformacions de les activitats econòmiques
7. Els orígens de la Revolució francesa

DESCRIPCIÓ I OBJECTIUS DE L'ASSIGNATURA

Assignatura de primer cycle que pretén donar una visió global de la història del segle XVIII posant una atenció especial en la història d'Europa. El fenomen de la Il·lustració, considerat en un sentit ampli, constitueix el nucli i fil conductor del temari. Precisament amb l'explicació d'aquest, i la participació dels alumnes (a través d'exercicis i lectures programades) es pretén facilitar els elements fonamentals per tal d'adquirir un coneixement adequat dels principals esdeveniments i de la problemàtica del període; així com estimular l'interès pel contacte directe amb els textos de l'època i pel coneixement de les pautes principals de la historiografia actual.

AVALUACIÓ

L'avaluació de l'assignatura es farà a través d'un examen escrit on es valoraran els coneixements assolits tant respecte dels temes exposats a classe, com de les pràctiques realitzades, així com de les lectures de treball que s'hauran indicat al començament del curs.

REFERÈNCIES BIBLIOGRÀFIQUES BÀSIQUES

- ANDERSON, M. S.: *Europa en el siglo XVIII*, Madrid 1964, Aguilar.
- BARUDIO, G.: *La época del absolutismo y la Ilustración, 1648-1779*, Madrid 1983, Siglo XXI.
- DELON, M.: *Dictionnaire européen des Lumières*, París 1997, PUF.
- DEVÈZE, M.: *L'Europe et le monde à la fin du XVIIIe siècle*, París 1970, Albin Michel.
- ENCISO RECIO, I.M. *La Europa del siglo XVIII*, Barcelona 2001, ed. Península.
- FERNÁNDEZ, R.(ed.): *España en el siglo XVIII*, Barcelona 1985, Crítica.
- FERRONE, V.- ROCHE, D.: *Diccionario histórico de la Ilustración*, Madrid 1998, ed. Alianza

- HUFTON, O.: *Europa: privilegio y protesta, 1730-1789*, Madrid 1983, Siglo XXI.
- IM HOF, U.: *La Europa de la Ilustración*, Barcelona 1993, Crítica.
- LYNCH, J.: *El siglo XVIII*, vol XII de la *Historia de España* dirigida pel mateix autor, Barcelona 1991, Crítica.
- MUNCK, Thomas: *Historia social de la ilustración*. Barcelona 2001, Crítica
- RUDÉ, G.: *Europa en el siglo XVIII. La aristocracia y el desafío burgués*, Madrid 1978, Alianza.
- SOBOUL, A.- LEMARCHAND, G.- FOGEL, M.: *El Siglo de las Luces. Los inicios, 1715-1750*, Madrid 1992, ed. Akal.
- VOVELLE, M.- LEMARCHAND, G.- GILLI, M.- CUBELLS, M.: *Le Siècle des Lumières. L'apogée, 1750-1789*, 2 vols Paris 1997, PUF.
- VOVELLE, M. (ed.): *El Hombre de la Ilustración*, Madrid 1995 ed. Alianza.

Cal tenir en compte, així mateix, els volums que es refereixen al s. XVIII en obres generals (com ara la *Història del Mundo Moderno*, o la *Historia Social y Económica del Mundo*, pel que fa a la història universal; o la *Historia de España* dirigida per A. Domínguez Ortiz, i la que va fundar R. Menéndez Pidal, pel que fa a la història d'Espanya).

RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA I (opció: Estadística e informàtica aplicada a la història)

Codi: **28878**

Professor: **Alejandro Andreassi (grup 3)**

Curs: **2009-2010 (2n quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Obligatòria**

Número de crèdits: **6**

RECOMANACIONS:

Es treballarà amb el paquet integrat d'aplicacions *Microsoft Office*, així que es recomana als estudiants que es familiaritzin amb la seves versions 2003 i 2007.

OBJECTIUS:

L'assignatura subministrarà les altres eines necessàries per al treball de l'historiador contemporaneista, més enllà de la simple lectura i comprensió de documents primaris o secundaris. Després d'una primera part d'ús d'eines informàtiques, s'entrarà de ple en el vessant quantitatiu de la nostra disciplina, tot estudiant la captura i organització de les dades, la seva explotació amb mètodes estadístics i, finalment, la seva presentació gràfica.

TEMARI i DESENVOLUPAMENT:

1. Introducció (4 sessions): Informàtica i ofimàtica per a historiadors. Usos d'Internet.
2. Materials textuais (5 sessions): Cites i referències. Explotació del processador de text (*Word*) i dels programes d'imatge.
3. Dades quantitatives (6 sessions): Recol·lecció, organització i tabulació de dades. Tractament de sèries. Usos del full de càlcul (*Excel*) i la base de dades (*Access*).
4. Estadística (5 sessions): Mesures de tendència central i de dispersió. Correlació i dispersió.
5. Gràfics i mapes (6 sessions): Sistema d'elecció de format. Gràfics comuns i especials. Mapes temàtics. Diversos programes gràfics.

BIBLIOGRAFIA

De lectura obligatòria:

- CIPOLLA, Carlo M.: *Allegro ma non troppo*; Barcelona, Crítica, 2001.
- FLOUD, Roderick: *Métodos cuantitativos para historiadores*; Madrid, Alianza Editorial, 1983.

General:

- ARÓSTEGUI, Julio: *La investigación histórica: teoría y método*; Barcelona, Crítica, 1995.
- BLALOCK, Hubert M.: *Social Statistics*; Nova York, McGraw-Hill, 1972.
- CARDOSO, Ciro Flamarión SANTANA: *Introducción al trabajo de la investigación histórica conocimiento, método e historia*, Barcelona, Crítica, 2000 (5a).
- CARDOSO, Ciro Flamarión SANTANA, i PÉREZ BRIGNOLI, Héctor: *Los métodos de la historia*; Barcelona, Crítica, 1981.
- HEFFER Jean; ROBERT, Jean-Louis, i SALY, Pierre: *Outils statistiques pour les historiens*; Paris, Pub. De la Sorbonne, 1981.
- RASO NADAL, José María; MARTÍN VIDE, Javier, i CLAVERO APARICIO, Pedro: *Estadística Básica para Ciencias Sociales*; Barcelona, Ariel, 1987.
- SHENNAN, Stephen: *Arqueología cuantitativa*; Barcelona, Crítica, 1992.

Escriptura:

- CASSANY, Daniel: *La cuina de l'escriptura*; Barcelona, Empúries, 1998 (7a).
- ESTELLA CLOTA, Marta (dir.): *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*; Bellaterra, UAB, 1994.
- GRIJELMO, Alex: *El estilo del periodista*; Madrid, Taurus, 1997

També es poden aprofitar els manuals d'estil de diverses institucions o mitjans de comunicació.

AVALUACIÓ:

L'avaluació de l'assignatura es farà mitjançant un examen, que aportarà el 50% de la nota final, i dos treballs, lliurats durant el quadrimestre i que, en conjunt, en subministraran el 50% restant.

El primer treball, per valor d'un 20% de la nota final, es referirà als apartats 1 i 2 del temari, i per tant consistirà en pràctiques de reconeixement de material històric procedent d'Internet, ús del processador de text i gramàtica textual. El segon treball, per valor d'un 30% de la nota final, tindrà a veure amb els apartats 3, 4 i 5 del temari, de forma que les pràctiques versaran sobre dades quantitatives, utilització del full de càlcul i la base de dades, operacions estadístiques i representacions gràfiques.

Les dates màximes de lliurament s'especificaran durant la primera sessió de l'assignatura.

S'aplicaran els mateixos criteris a la convocatòria de setembre, a l'examen de la qual s'hauran de presentar els treballs refets o fets de bell nou en cas que en el seu moment no haguessin estat aprovats.

RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA II (Història Moderna)

Codi: **28879 (grup 4)**

Professor: **Maria Antonia Martí Escayol**

Curs 2009-2010 (1r quadrimestre)

Tipus d'assignatura: **Obligatòria**

Número de crèdits: **6** **TI virtuals**

Data de lliurament del treball: gener de 2010

Objectius

L'assignatura és una introducció a les tècniques de treball amb documentació històrica. La seva finalitat bàsica és que es pugui elaborar una primera aproximació documental a un fons arxivístic relacionat amb la història moderna de Catalunya.

Desenvolupament

L'alumnat establirà una proposta de recerca que implicarà la consulta d'una certa quantitat de material d'arxiu de **L'ÈPOCA MODERNA**. Es podrà realitzar la tasca en un dels arxius o biblioteques escollits en condició d'usuari/a (d'entre 15 i 25 hores de treball de recerca documental). El treball es pot elaborar en grups de 2 persones. La professora es compromet a facilitar l'entrada de l'alumnat a qualsevol dels arxius o biblioteques catalanes (signatura de permisos, cartes de presentació, etc.). També es facilitarà un model de fitxa de l'arxiu i del document.

1. Seguiment del treball a través de tutories presencials al despatx. **3 tutories obligatòries** (les dates límits de les tutories es concretaran al Campus Virtual de l'assignatura).
 - Tutoria 1. Lliurament i discussió d'un projecte de recerca preliminar on cal especificar: tema, arxiu, documents, objectius, hipòtesis, bibliografia bàsica (entre 1 i 2 folis).
 - Tutoria 2. Seguiment de la recerca (reformulacions o no de l'objectiu preliminar, distribució de tasques en el cas dels treballs en grup, etc.).
 - Tutoria 3. Lliurament i discussió preliminar de la memòria final on cal especificar: cronograma de la recerca realitzada (com s'ha realitzat la recerca especificant els dies d'assistència a l'arxiu, els dies de recerca bibliogràfica i d'altres) i guió (del que serà la redacció final del treball) (entre 1 i 2 folis)
2. A banda de les tutories presencials es farà un seguiment del treball a través de tutories al Campus Virtual de la UAB.
3. Lliurament de les fitxes del material consultat i presentació d'una memòria original sobre el tema i la documentació treballats (redacció del treball -a banda de les fitxes- d'entre 20 i 30 folis)
Lliurament: gener de 2010 (la data definitiva es concretarà al Campus Virtual).

Avaluació

- Certificació de la presència a l'arxiu d'entre 15 i 25 hores: 30%
- Memòria i fitxes: 70%

Notes molt importants:

- *No complir amb les 3 tutories obligatòries implica la no acceptació del material elaborat a l'arxiu (fitxes i memòria).
- *No s'acceptarà cap lliurament ni tutoria fora del termini fixat.
- *Només es podrà presentar a la convocatòria de juny la persona o grup que hagi realitzat les 3 tutories obligatòries.

Bibliografia

- Alía Miranda, F.: *Técnicas de investigación para historiadores. Las fuentes de la Historia*, Madrid, 2005.
- Blaxter, L. i altres: *Cómo se hace una investigación*, Barcelona, 2002.
- Booth, W.C. i altres: *Cómo convertirse en un hábil investigador*, Barcelona, 2002.
- Cardoso, C. F. S. i Pérez Brignoli, H.: *Los Métodos de la historia. Introducción a los problemas, métodos y técnicas de la historia demográfica, económica y social*, Barcelona, 1999.
- Cardoso, C. F. S.: *Introducción al trabajo de la investigación histórica. Conocimiento, método e historia*, Barcelona, 2000.
- Chaumier, J.: *Técnicas de documentación y archivo*, Vilassar, 1993.
- Orna, E., Stevens, G.: *Cómo usar la información en trabajos de investigación*, Barcelona, 2002.
- Pérez, L.: *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*, 1994.
- Prodi, P.: *Introduzione allo studio della storia moderna*, Bolonya, 1999.
- Sierra, R.: *Tesis doctorales y trabajos de investigación científica: metodología general de su elaboración y documentación*, Madrid, 1986.
- Walker, M.: *Cómo escribir trabajos de investigación*, Barcelona, 2002.

Adreces d'arxius

Arxius catalans: <http://cultura.gencat.net/arxius/>

Alguns dels arxius que es poden consultar:

Arxiu Nacional de Catalunya: <http://cultura.gencat.net/anc/>
C/ Jaume I, 33-51, 08195 Sant Cugat del Vallès. Tel.: 93 589 77 88

Arxiu Històric Municipal de Barcelona (AHMB): www.bcn.es/arxiu Casa de l'ardiaca. Carrer de Santa Llúcia 1, 08002 Barcelona; Tel.: 93 318 11 95. Horari: Dl. a Dv. 9-21 h; Dissabtes 9-14 h.

Arxiu de la Corona d'Aragó (ACA) i la resta d'arxius estatals: <http://pares.mcu.es/>

ACA: C/ Almogàvers, 77, 08018 Barcelona; Tel.: 93 485 42 85; e-mail: aca@cult.mec.es Horari: Dl.-Dv. 9-18 h. Dissabtes 9-12 h (amb reserva prèvia del material).

Arxiu Històric Comarcal de Terrassa (AHCT): Carrer del Pantà, 20 baixos. Tel. 93 733 14 96. e-mail: arxiu.historic@terrasa.org Horari: dilluns a dijous, 9 a 14 h. i 15,30-19 h.; divendres de 9-14 h.

Arxiu Històric de Sabadell (AHS): Carrer de la Indústria, 32-34, 08202 Sabadell. Tel.: 93 726 81 21. e-mail: ahs@ajsabadell.es <http://www.ajsabadell.es/arxiu>

Biblioteca de Catalunya: C/ Hospital, 56. 08001 Barcelona. Horari: Dl. a Dv. 9-21 h.; dissabtes 9-14 h.

RECURSOS INSTRUMENTALS PER A LA RECERCA HISTÒRICA II (Història Contemporània)

Codi: **28879 (grup 5)**

Professor: **Manuel Santirso**

Curs 2009-2010 (2n quadrimestre)

Tipus d'assignatura: **Obligatòria**

Número de crèdits: **6**

OBJECTIUS

L'assignatura és una introducció a les tècniques de treball amb documentació històrica. La seva finalitat bàsica és que l'alumne pugui elaborar un projecte de recerca sobre un tema d'història contemporània, sobretot de Catalunya, mitjançant la consulta i el maneig personal de tota mena de fonts: impreses i documentals, secundàries i primàries.

TEMARI

El desenvolupament de l'assignatura es fa en diverses etapes. En primer lloc, dues sessions introductòries i presencials (previstes per a la primera setmana del quadrimestre) serviran per familiaritzar-lo amb les diferents tipologies i la problemàtica de la documentació contemporània. Un cop fetes, cada alumne triarà un tema de recerca prou ben circumscrit, que ja serà comunicat al professor mitjançant el *Campus Virtual*.

Comença aquí el tram no presencial, al llarg del qual s'exploraran els materials disponibles sobre el tema triat tot seguint un recorregut ben establert, que passa per la bibliografia, les revistes científiques, els recursos de xarxa i les fonts primàries. Cadascun d'aquest passos donarà lloc a les respectives memòries escrites, que seran igualment lliurades al professor a través del *Campus Virtual* i en les dates prèviament fixades.

BIBLIOGRAFIA

Com a obres introductòries i generals a la metodologia del treball històric, podeu consultar les següents:

- CARDOSO, Ciro Flamarión SANTANA i PÉREZ BRIGNOLI, Héctor: *Los Métodos de la historia introducción a los problemas, métodos y técnicas de la historia demográfica, económica y social*; Barcelona, Crítica, 1999 (7a).
- CARDOSO, Ciro Flamarión SANTANA: *Introducción al trabajo de la investigación histórica conocimiento, método e historia*, Barcelona, Crítica, 2000 (5a).
- CHAUMIER, Jacques: *Técnicas de documentación y archivo*; Barcelona, Oikos-Tau, 1993.
- BLAXTER, Loraine; HUGHES, Christina, i TIGHT, Malcom: *Cómo se hace una investigación*; Barcelona, Gedisa, 2002.
- BOOTH, Wayne C.; COLOMB, Gregory C., i WILLIAMS, Joseph M.: *Cómo convertirse en un hábil investigador*; Barcelona, Gedisa, 2002.
- ECO, Umberto: *Cómo se hace una tesis*; Buenos Aires, Gedisa, 1982.

- ORNA, Elisabeth, i STEVENS, Graham: *Cómo usar la información en trabajos de investigación*; Barcelona, Gedisa, 2002.
- ESTELLA CLOTA, Marta (dir.): *Les referències i les citacions bibliogràfiques, les notes i els índexs*; Bellaterra, UAB, 1994.
- RAMÓN Y CAJAL, Santiago: *Los tónicos de la voluntad*; ed. de Madrid, CSIC, 1982.
- WALKER, Melissa: *Cómo escribir trabajos de investigación*; Barcelona, Gedisa, 2002.

AVALUACIÓ

S'avaluarà a partir de la presentació –sempre en les dates indicades– de quatre treballs successius, referits a bibliografia estricta, revistes científiques, programa de recerca en arxius i cata de fonts primàries.

La nota definitiva resultarà de la mitjana ponderada dels treballs presentats, a raó d'un 20% per la prospecció bibliogràfica, un 20% per la revisió hemerogràfica, un 20% per la previsió d'arxius i fons a consultar i un 40% per l'avaluació d'aquestes últimes fonts.

En cas d'haver d'emprar la segona convocatòria del mes de setembre, s'exigiran els mateixos treballs no realitzats o no aprovats en la primera, però no es comptarà mentrestant amb el suport del professor, ni de forma telemàtica ni amb les tutories integrades.

NOTA IMPORTANT

Tan bon punt comenci el quadrimestre, els alumnes hauran de connectar-se al *Campus Virtual* per tal de conèixer el calendari concret de l'assignatura, sobretot de les sessions presencials d'inici.

Aquestes estan previstes per als dies **15 i 17 de febrer de 2010, de les 18.30 a les 20.30 de la tarda, a la sala d'actes** contigua al Departament d'Història Moderna i Contemporània.

CONQUESTA I COLONITZACIÓ D'AMÈRICA

Codi: **29228 (grups 1 i 2)**

Professors: **Antonio Espino López**

Curs: **2009-2010 (1r quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Obligatòria per itinerari**

Nombre de crèdits: **6**

CONTINGUT: Una visió general e introductoria del proceso de dominación de América por los hispanos a partir de finales del siglo XV. Se tratará con detenimiento temas como los avances geográficos desde el siglo XV; la génesis del viaje colombino y su desarrollo; las primeras fases de la colonización hispana de América, así como la experiencia colonial portuguesa en el Nuevo Mundo. Estos temas se tratarán desde todos los aspectos: social, económico, político e ideológico-cultural.

OBJECTIUS: Además de los contenidos que se han especificado, se pretende introducir al alumno en los aspectos historiográficos, cronológicos, geográficos, así como pedagógicos, que se crean convenientes en función del nivel medio que se perciba en ellos. Así mismo, se intentará que el alumnado se acerque a la asignatura a partir no sólo de las explicaciones en clase, o de las lecturas que hagan, sino también del comentario de textos de época, mapas, grabados, gráficos, etc.

TEMARI:

- 1) Los portugueses y Colón.
- 2) De los viajes de descubrimiento a las expediciones de conquista. El período de las islas, 1502-1519.
- 3) La organización y el avance de la conquista, 1519-1555.
- 4) La consolidación de la conquista.
- 5) El mundo de los conquistadores y la iniciativa misionera.
- 6) Las bases jurídicas y de gobierno de la América hispana.
- 7) Las grandes decisiones y sus consecuencias: la economía y la sociedad coloniales.
- 8) La desestructuración de las sociedades nativas. La “visión de los vencidos”.
- 9) La primera fase de la creación de los Reinos de Indias, 1555-1590.
- 10) El “largo” siglo XVII indiano.
- 11) Aspectos de la cultura colonial.
- 12) La América portuguesa, 1500-1580.

AVALUACIÓ: Prueba escrita al final del cuatrimestre. Se tendrá muy en cuenta la asistencia a las sesiones de tutoría integrada.

TUTORIA INTEGRADA: En grupos muy reducidos, se intentará apoyar -y controlar- los conocimientos que los alumnos vayan adquiriendo de la asignatura mediante diversas actividades.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA (manuals):

- BENNASSAR, B.: La América española y la América portuguesa, siglos XVI-XVIII. Ed. Sarpe, Madrid, 1986. (Todos los temas)
- CESPEDES DEL CASTILLO, G.: América hispánica, 1492-1898. Vol. VI de la Historia de España dirigida por M. Tuñón de Lara. Ed. Labor, Barcelona, 1983. (Todos los temas)
- VV. AA.: Historia de Iberoamérica. Tomo II, Historia Moderna. Ed. Cátedra, Madrid, 1990. (Todos los temas)

BIBLIOGRAFIA COMPLEMENTÀRIA:

- PARRY, J.H.: El descubrimiento del mar. Ed. Crítica, Barcelona, 1988. (Tema 1)
- FAVIER, J.: Los grandes descubrimientos. De Alejandro a Magallanes. Ed. F. C. E., México D. F., 1995. (Tema 1)
- CHAUNU, P.: La expansión europea. Siglos XIII-XV. Ed. Labor, Barcelona, 1972, (Col. Nueva Clio, Nº 26). (Tema 1)
- Idem*: Conquista y explotación de los nuevos mundos. Ed. Labor, Barcelona, 1984, (Col. Nueva Clio nº 26 bis). (Temas 2-3)
- BETHELL, L. (ed.): Historia de América Latina. Vols. I-IV. Ed. Crítica, Barcelona, 1990. (Todos los temas)
- VV. AA.: Historia de España. Vol. VIII. Descubrimiento, colonización y emancipación de América. Ed. Planeta, Barcelona, 1990. (Todos los temas)
- BERNAND, C. y GRUZINSKI, S.: Historia del Nuevo Mundo. Vols I y II, F.C.E., México D.F., 1996 y 1999. (Todos los temas)
- HEERS, J.: Cristóbal Colón. Ed. F.C.E., México D. F., 1992. (Tema 1)
- PEREZ HERRERO, P.: América latina y el colonialismo europeo. Siglos XVI-XVIII. Ed. Síntesis, Madrid, 1992. (Temas 1-4 y 7)
- ELLIOTT, J. H.: El viejo mundo y el nuevo, 1492-1650. Alianza Editorial, Madrid, 1984 (2ª edición). (Tema 11)
- MOLINA MARTÍNEZ, M.: La leyenda negra. Ed. Nerea, Madrid, 1991. (Tema 11)
- GIL, J.: Mitos y utopías del descubrimiento. 3 Vols. Alianza Editorial, Madrid, 1989. (Tema 11)
- GOMEZ, C. y MARCHENA, J.: "Los señores de la guerra en la conquista", en Anuario de Estudios Americanos, 1985, tomo XLII, pp. 127-215. (Tema 5)
- de SOLANO, F. *et alii*: Proceso histórico al conquistador. Alianza Editorial, Madrid, 1988. (Tema 5)
- FRIEDE, J.: Bartolomé de las Casas: precursor del anticolonialismo. Ed. Siglo XXI, México, D.F., 1974. (Tema 5-7)
- BATAILLON, M. y SAINT-LU, A.: El padre Las Casas y la defensa de los Indios. Ed. Ariel, Barcelona, 1974. (Tema 5-7)
- BEUCHOT, M.: La querrela de la Conquista. Una polémica del siglo XVI. Ed. Siglo XXI, México D. F., 1992. (Tema 5-7)
- Dossier de mapas y textos. -Dossier de lecturas obligatorias.**

HISTÒRIA DE L'ESPANYA MODERNA

Codi: **29229**

Professors: **José Luis Betrán**

Curs: **2009-2010 (2n quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa**

Nombre de crèdits: **6**

Contingut.

Aquesta assignatura té com a finalitat l'explicació de les estructures economicosocials, polítiques, religioses i culturals de la Monarquia Hispànica, així com els principals esdeveniments que van condicionar la seva trajectòria històrica des d'el regnat dels Reis Catòlics fins a la fi de l'Antic Règim. Es planteja un coneixement integral d'un període marcat per la forja de les estructures polítiques de l'absolutisme hispànic, els conflictes i resistències que va provocar, la reestructuració social consegüent i la projecció d'una cultura adaptada a aquest esperit.

Objectius.

Els objectius que hom pretén assolir l'alumnat, entre d'altres, són:

. Domini i maneig de conceptes i desenvolupaments definitoris del període, en el marc polític (monarquia composta, sistema polisinodal, valid, Sant Ofici,...), econòmic (producció agropecuària, manufactures, comerç, hisenda pública, arbitriste...) i culturals (Renaixement, Barroc, Il·lustració,...)

. Coneixement dels debats historiogràfics sobre cada tema.

. Desenvolupament d'aptituds, en quant a la implementació dels coneixements sobre cronologia, geografia històrica i metodologia d'anàlisi documental.

Temari.

- 1.- Dinàmica de l'economia espanyola: de la crisi baixmedieval al segle XVIII.
- 2.- L'estructura social: determinisme de la sang o determinisme del diner?
- 3.- El regnat dels Reis Catòlics.
- 4.- La Inquisició espanyola.
- 5.- Els Austries Majors: Carles I i Felip II
- 6.- Els Austries Menors: Felip III, Felip IV i Carles II.
- 7.- La cultura espanyola del Segle d'Or.
- 8.- L'adveniment de la Dinastia dels Borbons i la Guerra de Successió espanyola.
- 9.- Els Borbons: Felip V, Ferran VI, Carles III i Carles IV.
- 10.- La Il·lustració espanyola del segle XVIII.

Avaluació

Al començament de curs s'assenyalaran les lectures obligatòries (llibres, articles, dossier de materials) que, conjuntament, amb les explicacions de classe, l'estudi de la cronologia de l'època i la bibliografia de base constituïran la matèria d'avaluació. L'alumne s'examinarà per mitja d'una prova escrita al final del quadrimestre.

Tutoria Integrada

Les tutories integrades consistiran en la resolució de dubtes sobre l'assignatura o en relació amb els materials de treball mitjançant la plataforma informàtica del Campus Virtual de l'Autònoma Interactiva.

Bibliografía.

Manuales Bàsics.

- Bennassar, Bartolomé: *La España de los Austrias (1516-1700)*, Barcelona, Ed. Critica, 2001
- Casey, James: *España en la Edad Moderna. Una historia social*. Biblioteca Nueva, Valencia, 2001.
- Edwards, John: *La España de los Reyes Católicos (1474-1520)*, Barcelona, Ed. Crítica, Barcelona, 2001.
- García Cárcel, Ricardo (coord.): *Historia de España Siglos XVI y XVII. La España de los Austrias*, Madrid, Ed. Cátedra. Madrid, 2003.
- García Cárcel, Ricardo (coord.): *Historia de España Siglo XVIII. La España de los Borbones*, Madrid, Ed. Cátedra. Madrid, 2002.
- Kamen, Henry: *Imperio. La forja de España como potencia mundial*, Madrid, Ed. Aguilar, 2003
- Lynch, John: *Los Austrias, 1516-1598*, Barcelona, Ed. Crítica, 1992
- Lynch, John: *Los Austrias, 1598-1700*, Barcelona, Ed. Crítica, 1992
- Lynch, John: *El siglo XVIII*, Barcelona, Ed. Critica, 1992
- Marcos Martín, Alberto: *España en los siglos XVI, XVII y XVIII. Economía y Sociedad*. Barcelona, Ed. Critica, 2000
- Perez, Joseph: *Historia de España*, Barcelona, Ed. Critica, 1999.

Atlas Històric

- Martinez Ruiz, Enrique, *Atlas Histórico de España*, 2 volms. Madrid, Ed. Istmo, 1999.

Diccionari Històric

- Alvar Ezquerro, Jaime (coord.), *Diccionario de historia de España*, Madrid, Ed. Istmo, 2001.

CATALUNYA MODERNA

Codi: **29230 (grups 1 i 2)**

Professora: **Pilar Sánchez**

Curs: **2009-2010 (1r quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa**

Número de crèdits: **6**

OBJECTIUS

Aquesta assignatura té com a objectiu oferir un marc de referència general sobre la Història de Catalunya dels segles XVI-XVIII que serveixi de base als alumnes per cursar assignatures més especialitzades d'aquest tema al segon cicle. Durant el curs s'estudien temes claus relacionats amb l'estructura i l'evolució econòmica, social i política catalana del període.

TEMARI

1. El moviment demogràfic
2. La dinàmica social
3. Les noves orientacions de l'economia catalana
4. Govern i institucions. El constitucionalisme pactista
5. De la Unió de Corones a la Revolució de 1640
6. La guerra de Successió i el nou règim borbònic

BIBLIOGRAFIA

ALBAREDA, J. i GIFRE, P., *Història de la Catalunya moderna*, Barcelona, Edicions de la Universitat Oberta de Catalunya, 1999.

ALBAREDA, J., *Desfeta política i embranzida econòmica. Segle XVIII*, dins B. de RIQUER (dir.), *Història, política, societat i cultura dels Països Catalans*, vol. V, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1995.

BALCELLS, A. (dir.), *Història de Catalunya*, Barcelona, L'Esfera dels Llibres, 2004.

FONTANA, J., *La fi de l'Antic Règim i la industrialització, 1787-1868*, dins P. VILAR (dir.), *Història de Catalunya*, vol. V, Barcelona, Edicions 62, 1988.

SALES, N., *Els segles de la decadència, segles XVI-XVIII*, dins P. VILAR (dir.), *Història de Catalunya*, vol. V, Barcelona, Edicions 62, 1989.

SERRA, E. i TORRES, X. (dirs.), *Crisi institucional i canvi social. Segles XVI i XVII*, vol. IV d'*Història. Política, Societat i Cultura dels Països Catalans*, dirigida per Borja de RIQUER, Barcelona, Enciclopèdia Catalana, 1997.

VILAR, P., *Catalunya dins l'Espanya moderna*, 4 vols, Barcelona, Edicions 62, 1964-1968.

AVALUACIÓ

L'avaluació consistirà en un examen sobre les lectures obligatòries que s'indicaran el primer dia de curs i els temes treballats a classe.

SEGLE XX-II

Codi: **29231 (grup 1)**

Professora: **Xavier Domènech**

Curs: **2009-2010 (segon quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa (obligatòria d'itinerari)**

Número de crèdits: **6**

Objectius generals de l'assignatura

L'objectiu de l'assignatura és proporcionar els coneixements bàsics de la història mundial de la segona meitat del segle XX, especialment les anàlisis dels més importants processos polítics i socioeconòmics, atenent sobretot a la seva causalitat i les seves conseqüències.

Criteris d'avaluació: Un exercici escrit a final del curs, de caràcter teòric i pràctic

TEMARI

1 - Les relacions internacionals i la política de blocs

La II Guerra Mundial i les seves conseqüències
La doctrina Truman i el Pla Marshall
Coexistència pacífica i distensió
La segona guerra freda

2 - Revolucions i descolonització

La revolució xinesa
Corea i Japó
La primera onada descolonitzadora. Els imperis britànic i francès davant els moviments d'alliberament nacional
La Conferència de Bandoung i el Moviment dels Països no Alineats
El Tercer Món: dependència econòmica i política de blocs

3 - Del creixement a la crisi

Creixement econòmic i l'Estat del Benestar.
Els canvis socioculturals
De les crisis dels setanta a la 'globalització capitalista'

4 - Evolució política dels països centrals

Europa. El procés d'unitat europeu
Estats Units. Del "maccarthysme" a la "revolució conservadora"
La URSS: De Stalin a l'esfondrament del bloc soviètic.
L'Europa de l'Est i les conseqüències de la doctrina de la sobirania limitada

Bibliografía General

- R. ARACIL, J. OLIVER i A. SEGURA, El mundo actual. De la Segunda Guerra Mundial a nuestros días, Universitat de Barcelona, Barcelona, 1995.
- W. BENZ, H. GRAML, El siglo XX. Europa después de la II Guerra Mundial 1945-1982. 2 vols. Siglo XXI. Madrid, 1986.
- W. BENZ, H. GRAML, El siglo XX. Problemas mundiales entre los dos bloques de poder. Siglo XXI. Madrid, 1986.
- P. CALVOCORESSI, Historia política del mundo contemporáneo. Akal. Madrid, 1987.
- M.E. CHAMBERLAIN, La descolonización. La caída de los imperios europeos, Ariel, Barcelona, 1997.
- F. GARCÍA DE CORTÁZAR, J. M. LORENZO ESPINOSA, Historia del mundo actual 1945-1992. Alianza Editorial, Madrid, 1992.
- E.H. HOBSBAWM, Historia del siglo XX, Crítica, Barcelona, 1995.
- G. MAMMARELLA, Historia de Europa Contemporánea (1945-1990), Ariel. Barcelona, 1990.
- J. MARTINEZ CARRERAS et al., Historia del mundo actual, Ed. Marcial Pons, Madrid, 1996.
- F. VEIGA, E. U. DA CAL i A. DUARTE, La paz simulada. Una historia de la guerra fría 1941-1991, Alianza Ed., Madrid, 1991.

SEGLE XX-II

Codi: **29231 (grup 2)**

Professor: **Francisco José Veiga**

Curs: **2009-2010 (segon quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa (obligatòria d'itinerari)**

Número de crèdits: **6**

1.- Los orígenes de la Guerra Fría en la Segunda Guerra Mundial. El "síndrome de 1941", el rearme, la bomba atómica y otros aspectos. Las conferencias interaliadas.

2.- La primera Guerra Fría. Sus fases entre 1948 y 1956 en Europa y Asia. La reconstrucción de Europa. La primera oleada de descolonizaciones. De la evolución bipolar consumada (1956) a la crisis de los misiles (1962). La segunda etapa de la descolonización y el modelo cubano.

3.- De la bipolaridad a la multipolaridad. Los EEUU y la URSS en los años sesenta. El desafío chino. Los años setenta: los choques petrolíferos; de la *détente* a la segunda Guerra Fría. El terrorismo.

4.- El enfrentamiento final: 1980-1990. La reaparición del neoliberalismo. La era de Reagan. Evolución crítica de la URSS hasta su colapso y disolución.

5.- La Posguerra Fría: 1991-1995. El Nuevo Orden mundial. Cambio de régimen y desintegración en la URR y Yugoslavia. Crisis y genocidio en África. Dayton y el final de la guerra de Bosnia

6.- La globalización, 1996-2000. Las tres bases de la globalización: liberalización del movimiento de capitales y del mercado de trabajo, revolución en las comunicaciones e internet.

7.- Colofón en el siglo XXI: final de época y crisis: 2001-2008. El 11-S y el islamismo radical. La invasión de Irak. El regreso de Rusia y la pugna por Eurasia. Las potencias emergentes. La crisis de 2008

BIBLIOGRAFÍA RECOMENDADA

Como textos de consulta para la mayor parte del curso, se recomiendan especialmente las siguientes obras de carácter general:

CALVOCORESSI, P., *Historia política del Mundo Contemporáneo. De 1945 a nuestros días*, Ed. Akal, Madrid, 1987

FULBROOK, Mary, *Europa desde 1945*, Crítica - Oxford University Press (Historia de Europa Oxford), Barcelona, 2002

HEFFER, J., LAUNAY, M., *La guerra fría, 1945-1972*, Akal, Madrid, 1992

HOBSBAWM, E., *Historia del siglo XX, 1914-1991*, Ed. Crítica, Barcelona, 1995

LELLOUCHE, P., *Le Nouveau Monde. De l'ordre de Yalta au désordre des nations*. Grasset, Paris, 1992

MAMMARELLA, G., *Historia de Europa contemporánea (1945-1990)*, Barcelona, Ariel, 1990

NITZE, P., *De Hiroshima a la Glasnost*, G.E.L.A., Buenos Aires, 1991

NOUSCHI, Marc, *Historia del siglo XX. Todos los mundos, el mundo*. Cátedra, Madrid, 1996

PALMER, R., y COLTON, J., *Historia contemporánea*, Madrid, Akal, 1980 (numerosas reediciones posteriores)

POWASKI, Ronald E., *La guerra fría. Estados Unidos y la Unión Soviética, 1917-1991*. Ed. Crítica, Barcelona, 2000

PEREIRA, J.C., (coordinador), *Historia de las relaciones internacionales contemporáneas*, Ariel, Barcelona, 2001

PROCACCI, Giulano, *Historia general del siglo XX*, Ed. Crítica, Barcelona, 2001

VEIGA, Francisco; DA CAL, Enrique U.; DUARTE, Ángel, *La paz simulada. Una historia de la Guerra Fría*. Alianza Universidad, Madrid, 1997.

VEIGA, Francisco, *El desequilibrio como orden. Una historia de la Posguerra Fría, 1990-2008*, Alianza editorial, Madrid, 2009

WALKER, M., *The Cold War and the Making o Modern World*, Vintage, London, 1994

HISTÒRIA D'ESPANYA SEGLES XIX-XX

Codi: 29232

Professor: Ana Yetano

Curs: 2009-2010 (1r quadrimestre)

Tipus d'assignatura: Optativa (obligatòria d'itinerari)

Número de crèdits: 6

TEMARI

1-. Guerra i revolució. Crisi de l'absolutisme i revolució liberal (1808-1845): 1. El fracàs de les institucions i l'organització de la resistència. - 2. La Constitució de 1812 i la tasca legislativa de les Corts de Cadis . -3. L'alternativa reformista dels afrancesats. - 4. La reacció absolutista: restauració i ruptura. -5. La revolució liberal i el triomf del liberalisme conservador. - 6. L'oposició carlina.

2-. La Monarquia liberal: la formació del nou estat i el sistema polític (1845-1868): 1. El triomf del liberalisme oligàrquic i l'estabilització del domini de la nova burgesia. - 2. Els partits polítics. - 3. L'oposició al règim moderat: progressistes, demòcrates i republicans. - 4. El Bienni progressista i el fracàs de la Unió Liberal.

3-. La crisi de l'Estat monàrquic isabelí: el sexenni democràtic i la I^a República. El moviment obrer (1868-1874): 1. La conjuntura revolucionària de 1868. -2. El procés democràtic de canvi polític. La primera República i el seu fracàs. -3. Obrerisme i republicanisme. Disgregació popular i contrarevolució canovista.

4-. La Restauració borbònica i la crisi del sistema:

1) El sistema polític de la Restauració (1875-1898): 1. Bases doctrinals i mecanismes del sistema. - 2. La realitat política i social del caciquisme.

2) La crisi del sistema restauracionista (1898- 1923/1930): 1. La crisi de 1898 i el regeneracionisme. -2. Nacionalismes i regionalismes. -3. Republicanisme, moviment obrer i malestar social. - 4. Reparició de l'exèrcit a l'escena política (pretorianisme, cop d'estat i pronunciament). -5. L'impacte de la Primera Guerra Mundial i la crisi de 1917. - 6. La descomposició final del sistema i la crisi de la Monarquia constitucional. -7. La Dictadura de Primo de Rivera.

5-. La Segona República i la Guerra civil (1931-1939): 1. La proclamació de la República. El nou sistema de partits i la Constitució de 1931. Les reformes històriques pendents . - 2. El bloc republicà-socialista i la reacció conservadora. - 3. Gestació i triomf del Front Popular. - 4. L'augment dels antagonismes: del pronunciament militar a la guerra civil. - 5. Delimitació de les dues zones. Les *Dues Espanyes*: el front i la reraguarda. El rerefons internacional del conflicte. -6. Causes i conseqüències de la victòria franquista.

6-. La Dictadura de Franco (1939-1975): 1. Orígens i configuració del règim franquista. Bases socials i polítiques. -2. L'Espanya de l'autarquia (1939-1957).- 3. La formació polític-jurídica de l'Estat franquista.- 4. La industrialització i els canvis estructurals. -5. L'oposició política i la conflictivitat social. - 6. La crisi del anys setanta i la fi del franquisme.

BIBLIOGRAFIA

- J. R. AYMES, La Guerra de la Independencia en España (1808-1814), Siglo XXI, Madrid, 1986.
- S. BEN-AMI, La Dictadura de Primo de Rivera, 1923-1930, Planeta, Barcelona, 1983.
- W. L. BERNECKER, España entre tradición y modernidad. Política, economía, sociedad (siglos XIX y XX), Siglo XXI, Madrid, 1999.
- I. CASTELLS - A. MOLINER, Crisis del Antiguo Régimen y Revolución Liberal en España (1789-1845), Ariel Practicum, Barcelona, 2000.
- J. FONTANA (ed.), España bajo el franquismo, Barcelona, Crítica, 1986.
- G. JACKSON, La República española y la Guerra civil, 1931-1939, Crítica, Barcelona, 1983.
- M^a.V. LOPEZ CORDON, La Revolución de 1868 i la I República, Siglo XXI, Madrid, 1980.

-A. MOLINER, Revolución burguesa y movimiento juntero en España 1808-1868, Milenio, Lleida, 1997.

-C. MOLINERO - P. YSAS, El règim franquista. Feixisme, modernització i consens, Eumo, Vic, 1992.

-P. PRESTON (ed.) La República asediada. Hostilidad internacional y conflictos internos durante la Guerra Civil, Península, Barcelona, 1999.

-A. BAHAMONDE (Coord.) Historia de España Siglo XX, 1875-1939, Cátedra, Madrid, 2000.

-A. SHUBERT, Historia social de España, 1808-1990, Nerea, Madrid, 1991.

-P. VILAR, La Guerra civil española, Crítica, Barcelona, 1986.

La bibliografia complementària es donarà a classe. Pel seguiment de l' assignatura s'utilitzarà el *Dossier* de documents i de les Constitucions i la realització de les pràctiques.

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà a partir de les pràctiques, un treball individual i un examen final.

CATALUNYA CONTEMPORÀNIA

Codi: **29233**

Professor: **Josep Mª Solé i Sabaté**

Curs: **2009-2010 (primer quadrimestre)**

Tipus d'assignatura: **Optativa**

Número de crèdits: **6**

TEMARI

1. Introducció

1. El segle XIX. De la Guerra del Francès a la caiguda de l'Antic Règim.
2. El segle XIX. Del Regnat d'Isabel II a la Restauració Monàrquica.
3. De la Restauració Monàrquica a la proclamació de la Segona República.
4. El segle XX. El catalanisme. Dels orígens a la Segona República.
5. El segle XX. El moviment obrer. Dels orígens a la Segona República.
6. Societat, economia i cultura al segle XIX i primer terç del XX. Grups socials. Revolució Industrial. Renaixença.
7. La Guerra Civil a Catalunya.
8. La repressió i el franquisme fins a la mort de Carrero Blanco.

2. La Transició democràtica

9. La mort de Franco i el primer Govern Suárez
10. De la llei per a la Reforma Política a les eleccions del 15 de juny de 1977.
11. El restabliment de la Generalitat provisional i el govern d'unitat.
12. La legislatura de les Corts constituents: la Constitució del 1978.
13. Catalunya cap a l'autonomia política:
 - 13.1. L'inici de l'elaboració de l'Estatut i el primer avantprojecte.
 - 13.2. La vida política el 1979: les eleccions generals.
 - 13.3. L'aprovació de l'Estatut: les negociacions amb el govern de l'Estat, el Referèndum i la ratificació.
14. Crisi econòmica i transició política.
15. La cultura catalana durant la Transició.
16. La construcció de l'autonomia.
17. El govern del PSOE (1982-96).
18. Catalunya i Espanya, avui.

BIBLIOGRAFIA BÀSICA

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume (ed.): *Història contemporània de Catalunya (I)*, Barcelona, Columna Assaig, 1997. Autors: R. Alberch, D. Batallé, J. Clara, P. Cornellà i Roca, F. Cucurull, Joan B. Culla, G. Feliu i Montfort, A. Gavilan, J. Nadal i Farreras, Lluís M. de Puig, J. Puigbert, M. Rosell i J. Sobrequés i Callicó.

SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume, (ed.): *Història contemporània de Catalunya (II)*, Barcelona, Columna Assaig, 1998. Autors: J.M. Gutiérrez i Martínez, J. Villarroya, J. M. Solé i Sabaté, C. Molinero, P. Ysàs, J. M. Colomer, S. Riera i Viader, M. Férez i J. Sobrequés i Callicó.

VICENS I VIVES, Jaume: *Industrials i polítics (segle XIX)*, Barcelona, Teide, 1958.

IZARD, Miquel; RIQUER, Borja de: *Conèixer la Història de Catalunya. Del segle XIX fins a 1931*, Barcelona, Vicens Vives, 1983.

- FONTANA, Josep: *La fi de l'Antic règim i la industrialització, 1786-1868*, Volum V de la *Història de Catalunya*, dirigida per Pierre VILAR, Barcelona, Edicions 62, 1987.
- TERMES, Josep: *De la revolució de setembre a la fi de la guerra civil*, Volum VI de la *Història de Catalunya*, dirigida per Pierre VILAR, Barcelona, Edicions 62, 1987.
- RIQUER, Borja de; CULLA, Joan B.: *El franquisme i la transició democràtica (1939-1988)*, Volum VII de la *Història de Catalunya*, dirigida per Pierre VILAR, Barcelona, Edicions 62, 1989.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume: *El restabliment de la Generalitat de Catalunya. Diari de sessions de l'Assemblea de Parlamentaris de Catalunya (1977)*, Barcelona, Undàrius, 1980. (Amb la col·laboració de Josep FERRER, Joaquim NADAL i FARRERAS i Sebastià RIERA i VIADER).
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume; RIERA I VIADER, Sebastià: *L'Estatut d'Autonomia de Catalunya. Bases documentals per a l'estudi del procés polític d'elaboració de l'Estatut d'Autonomia de 1979*, 4 vols., Barcelona, Edicions 62, 1982.
- SOBREQUÉS I CALLICÓ, Jaume: *El restabliment de la Generalitat i el retorn del president Tarradellas*, Barcelona, Barcanova, 1988.